

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GERİ BİLDİRİMLERİNDE TEKNOLOJİ DESTEKLİ ÖĞRETİM İLE GELENEKSEL ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN ETKİSİ¹

Esra Nur Tiryaki² Aygül Demir³

Anahtar Kelimeler

Geri Bildirim
Dil Öğretimi
Teknoloji
Yazma Eğitimi
Türkçe Eğitimi

Özet

Bu çalışma, Türkçe öğretmeni adaylarının geri bildirimlerinde teknoloji destekli öğretim ile geleneksel öğretim yönteminin etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, statik grup karşılaştırmalı desenle uygulanmıştır. 2016-2017 eğitim-öğretim yıllarında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü 3. Sınıf öğrencileri deney grubu (25), kontrol grubu (30) kişi ile çalışılmıştır. Veri toplama araçları olarak “Teknoloji Algı Ölçeği, Bilgisayar Yeterlik Ölçeği ve Geri Bildirim Bilgi Düzeylerini Belirleme Testi (Tınmaz, 2004)” ile araştırmacı tarafından geliştirilen “Metin yazma formu ve Geribildirim değerlendirme rubriği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistik (frekans, yüzde ve aritmetik ortalama) ve geri bildirim düzeylerinin (biçim, içerik, metin türü, dil ve üslup) karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi; bilgisayar yeterlik düzeylerinin ve bilgisayara yönelik algılarının belirlenmesinde ise bağımsız örneklem t testi analizi kullanılmıştır. Deney ve kontrol grubunun almış oldukları eğitim sonrasında verdikleri geleneksel ve teknolojik bildirimler çeşitli analiz yöntemleri ile cinsiyet, sınıf, metin türü gibi değişkenler açısından incelenmiş ve istatistiksel olarak karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler sonucunda öğretmen adaylarının bilgisayar yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Teknoloji kullanımına yönelik algıları arasında ise anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Makale Bilgisi

Gönderim Tarihi: 02.05.2020

Kabul Tarihi: 22.06.2020

Elektronik Yayın Tarihi: 28.06.2020

APA'ya göre alıntılama: Tiryaki, E.N. ve Demir, A. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının geri bildirimlerinde teknoloji destekli öğretim ile geleneksel öğretim yönteminin etkisi. *Uluslararası Dil, Eğitim ve Sosyal Bilimlerde Güncel Yaklaşımlar Dergisi (CALESS)*, 2(1), 276-303.

Cited as (APA): Tiryaki, E.N., & Demir, A. (2020). The effect of technology supported teaching and traditional teaching method in Turkish teacher trainers. *International Journal of Current Approaches in Language, Education and Social Sciences (CALESS)*, 2(1), 276-303.

¹ Bu çalışma, Hatay Mustafa Kemal üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri tarafından 16501 nolu Lisansüstü Destek Projeleri kapsamında desteklenmiştir. Bu yüzden Hatay Mustafa Kemal üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri birimine desteklerinden ötürü teşekkür ederiz.

III. Uluslararası Türklerin Dünyası Sempozyumunda 12-14 Nisan 2019 tarihinde Antalya’da sözlü bildiri şeklinde sunulan bildirinin gözden geçirilmiş tam metin halidir.

² Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Hatay, esranurtiryaki@gmail.com.

³ Türkçe Öğretmeni, İskenderun Cumhuriyet İlkokulu, Hatay, demir.06.08.91@gmail.com.

THE EFFECT OF TECHNOLOGY SUPPORTED TEACHING AND TRADITIONAL TEACHING METHOD IN TURKISH TEACHER TRAINERS

Keywords

Feedback
Language teaching
Technology
Writing Education
Turkish Education

Abstract

This study aims to determine the effect of technology supported education and traditional teaching method in Turkish teacher candidates' feedback. The study was applied with a static group comparative pattern. In 2016-2017 academic year, students of Hatay Mustafa Kemal University, Faculty of Education, Department of Turkish Teaching, 3rd Class students were studied with experiment group (25) and control group (30). "Technology Perception Scale, Computer Proficiency Scale and Feedback Determination Levels Test (Tınmaz, 2004)" and "Text writing form and Feedback evaluation rubric" developed by the researcher were used as data collection tools. Mann Whitney U test in the comparison of descriptive statistics (frequency, percent and arithmetic mean) and feedback levels (format, content, text type, language and style) in the analysis of the data; Independent sample t test analysis was used to determine the computer proficiency levels and perceptions about the computer. The traditional and technological notifications given by the experimental and control groups after the training they received were analyzed in terms of variables such as gender, class, text type and statistically compared with various analysis methods. As a result of the data obtained, it was determined that the pre-service teachers' computer competencies are at a medium level. There is no significant difference between their perceptions of technology use.

Article Info

Received: 02.05.2020

Accepted: 22.06.2020

Online Published: 28.06.2020

1. Giriş

Eğitim ortamlarında geleneksel yöntemlerin yanında teknolojiyi kullanmak eğitim-öğretimin niteliğini ve kalitesini yükseltir. Teknolojinin kullanılması, eğitim maliyetlerini azaltır, gelişen teknolojiye uyum sağlamaya yarar, öğrencilere bireysel, sosyal hayatlarında gereksinimlerine yönelik bilgi ve becerileri sağlar. Eğitim alanlarında kullanılan öğretim teknolojileri; projeksiyon, televizyon, film, sesler, multi-medya ortamları, ve bilgisayarlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Teknolojik öğretimle yapılan uygulamalarda birçok araç gerecin kullanılmasının yanında en çok kullanılan araç bilgisayarlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bilgisayarların öğrenme-öğretme sürecinde bir araç olarak kullanılması da bilgisayar destekli öğretim olarak

adlandırılmaktadır (Akkoyunlu, 1998; 35-45). Bilgisayarlar, eğitim öğretim ortamlarında diğer öğretim araçlarına kıyasla benzersiz imkânlar sağlayan çok yönlü araçlardır. Bilgisayarlar sunmuş oldukları öğrenme, öğretme, üretme, yönetme gibi imkânların yanında sunu ve iletişim aracı olarak kullanılabilmesi açısından da önem arz etmektedir (Yalın, 2008; 233). Eğitim öğretimde kullanılan teknoloji ürünleri ile anlatılan konuların daha hızlı bir şekilde aktarıldığı, daha kalıcı ve etkili olduğunun fark edilmesi iş doyumunu da olumlu hale getirmektedir. Uygun teknolojilerin eğitim öğretim alanında kullanımı ile bilginin ilk elden deneyimlendiği, soyut kavramların görsellerle desteklendiği ve konuların anlaşılmasının daha kolay hale geldiği söylenebilmektedir. (Ağan, 2004; 25). Yazma becerisi genellikle akıllara kalem ve kâğıdı getirirse de günümüz dünyasında yaşanan teknolojik gelişmelerden sonra yazılı metinler kâğıt kalemle oluşturulmaktan ziyade teknolojik ortamlarda oluşturulmaya başlanmıştır.

Yaşanan teknolojik gelişmelerle birlikte yeni iletişim teknolojilerinin ortaya çıkması, bu iletişim teknolojilerinin daha fazla insana ulaşmasıyla birlikte insanların büyük bir kısmının bu teknolojinin getirilerinden biri olan sosyal medya ortamlarını kullanması yazı yazmayı farklı bir boyuta taşımıştır. Paylaşım ve tartışmayı temel alan toplumlarla insanları bir araya getirip etkileşimlerini de sağlayan sosyal medya aynı zamanda insanlara duygularını, fikirlerini, üretimlerini aktaracakları olanakları yaratan, oldukça güçlü bir iletişim ortamı olarak karşımıza çıkmaktadır.

2004 yılında Morgan Stanley'in elli milyon kullanıcıya ulaşma süresi açısından farklı iletişim araçlarını karşılaştırdığı araştırmasına göre bu sürenin radyo açısından 38 yıl, televizyon açısından 13 yıl, internet açısından ise 5 yıl olduğu saptanmıştır (Akt. Turgut, 2010). Görüldüğü üzere sosyal medya hem yaygın hem güçlü bir ortam haline gelmiştir. Dolayısı ile artık günümüzde insanlar yazılarının büyük çoğunluğunu internette e-posta, blog veya sosyal medya gibi teknolojik ortamlarda oluşturmaktadır. Bu yeni iletişim ortamları doğal olarak okuryazarlığa da yeni bir bakış açısı getirmiş medya okuryazarlığı, elektronik metin gibi kavramların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Okul çağına ulaşmadan konuşma, dinleme becerilerini aileden öğrenen öğrenciler bunun yanında artık teknoloji, teknolojinin özellikle medya boyutuyla da tanışarak okula gelmektedir. Ancak okuma-yazma becerileri ilk olarak okulda öğretilmektedir. Çünkü okuma-yazma daha profesyonel yardım alarak öğrenilebilecek becerilerdir. Dört temel dil becerisi içinde en çok sorun yaşanan alanlardan birisi yazma becerisidir. Çoğu birey okuma, konuşma, dinleme alanlarında yazmaya oranla iyi seviyede performans gösterebilirken; düşündüklerini planlı anlam bütünlüğü içinde yazıya geçirmede genel olarak zorlanmaktadır. Çünkü yazma becerisi bilişsel olarak da

donanım ile bilgi birikimi gerektirmektedir. Bu sebeple özellikle yazma eğitimi, Türkçe öğretmeni adaylarının ve öğretmenlerinin kendilerini geliştirmeleri gereken bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Yazma becerisinde iyi düzeye gelebilmek için bilgi birikimi, kültürel zenginlik ve yaşam deneyiminin yanında Türkçeyi etkin, doğru şekilde kullanabilmek de gerekmektedir. Yine bu başarının yakalanması için öğrencilerin yazma hakkında teknik açıdan da bilgilerinin olması farklı bakış açıları geliştirerek sebep-sonuç ilişkisi kurması bilişsel alan basamaklarını kullanarak analiz, sentez ve değerlendirmeler yapabilmesi oldukça önemlidir (Göçer, 2010:182). Dolayısıyla nitelikli yazıların üretilmesi için Türkçe öğretmenlerinin öğrencilerini doğru yönlendirmeleri, yazma eğitimini eğlenceli bir şekilde aşamalı olarak öğrencilere kazandırması gerekmektedir. Bu sebeple yazma eğitiminde öğretmenlere çok büyük sorumluluk düşmektedir. Yazma sürecinde öğretmenler öğrencilere rehberlik ederek yol gösterici olmalıdır. Bu rehberlik sürecinde öğretmenlerin en önemli yardımcılarından biri geri bildirimlerdir.

Geri bildirim yazma sürecini şekillendiren olmazsa olmaz unsurlardan biridir. Geri bildirim, öğrencilerin yazma konusundaki yeteneklerinin farkına varmaları, kendi hatalarını ve eksikliklerini gidermeleri ve iyi düzeyde bir yazılı anlatım becerisine sahip olmaları için gereken önemli unsurlardan biridir (Ülper, 2011: 280-300). Geri bildirim sayesinde öğrenciler öğretmen rehberliğinde hatalarını görerek onları düzeltmeyi, zamanla daha az hata yaparak yazma becerisinde ilerlemeyi nitelikli yazılar üretmeyi hatta akademik çalışmalar yapabilmeyi öğrenir. Buradan hareketle öğretmenlerin öğrenci metinlerine yönelik geri bildirim vermesi öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeleri açısından önemlidir. Geri bildirim çok çeşitli şekillerde olabilir. Bazen sözlü olarak bazense metin üzerine verilmiş yazılı bir düzeltme olarak karşımıza çıkar. Genel olarak bakıldığında geri bildirimlerin sınav cevap kâğıtlarına veya Türkçe derslerinde uygulanan kompozisyon çalışmalarına yazılan değerlendirmeler şeklinde uygulandığı görülmektedir. Bunun yanında geri bildirim kimi zaman öğrencilerin çalışmalarına yapılan bir yorum, kimi zaman fiziksel bir dokunuş, kimi zaman bir gülümseme veya başarı simgesi olarak verilen bir yıldızdır. Öğrencilerin yazdıkları yazıların değerlendirilmesi, başarılı yönlerinin takdir edilip hatalı yönlerinin düzeltilmesi öğrenciyi yazmaya isteklendirir (Göçer, 2011a: 71–97). Bu kapsamda geri bildirim ile ilgili çalışmalardan (Beach ve Friedrich, 2006; 222–234), Goldstein (2004; 63-80) Akdaş, (2014); Aktaş, (2013); Arıcı ve Ungan, (2008); Göçer, (2011); Işık, (2015); Tamer, (2013); Ülper, (2009); Ülper, (2011); Hamzadayı ve Çetinkaya, (2011); Abdel-Fattah, (2013); Özkul, (2014); Yavuz Erkan,

(2004); Ellis, 2009) yararlanılarak geri bildirim türleri üzerine bir sınıflandırma oluşturulmuştur(Demir, 2019:38).

Geri Bildirim Kategorileri

Değerlendiren Kişiye Göre	<ul style="list-style-type: none">•Öğretmen Geri Bildirimi•Akran Geri Bildirimi
Geri Bildirim Sunulan Araç ve Ortama Göre	<ul style="list-style-type: none">•Geleneksel Geri Bildirim•Teknolojik Destekli Geri Bildirim
Değerlendiren Kişinin Tutumuna Göre	<ul style="list-style-type: none">•Olumlu Geri Bildirim•Olumsuz Geri Bildirim•Eleştirel Geri Bildirim
Geri Bildirimin Anlaşılır Olma Durumuna Göre	<ul style="list-style-type: none">•Açık Geri Bildirim•Belirsiz Geri Bildirim
Kağıt Üzerinde Odaklanılan Yere Göre	<ul style="list-style-type: none">•Özel Geri Bildirim•Genel Geri Bildirim
Biçime Yönelik Geri Bildirim	
İçeriğe Yönelik Geri Bildirim	
Soruna Yönelik Geri Bildirim	
Çözüme Yönelik Geri Bildirim	
Sorun + Çözüme Yönelik Geri Bildirim	

Beach ve Friedrich'e (2006; 222–234)) göre yazma süreci boyunca öğretmenlerin verdikleri geri bildirimlerin nitelikleri öğrencilerin metin yazma sürecinde metinlerini gözden geçirip geçirmeyecekleri konusu üzerinde hayati bir öneme sahiptir. Öğretmenin sadece biçimsel özelliklere odaklanması ve buna yönelik geri bildirim vermesi veya sadece yanlış düzeltme şeklinde geri bildirim vermesi gibi hatalı durumlar öğrencinin yanlış yönleneşine ve yazma sürecinin amacına ulaşmamasına neden olur. Öğrencilerin yazma sürecinin başında eksiksiz metin oluşturması kendi hatalarını fark edip düzeltmesi süreci tek başına yönetmesi oldukça zordur. Bu sebeple öğrenciler, öğretmenin doğru ve kapsamlı yönlendirmelerine yani geri bildirimlerine ihtiyaç duyar. Goldstein (2004; 63-80) öğrencilerin yazma sürecinde destek almadan iyi bir yazma becerisine ulaşmasının zor olduğunu, yazma çalışması yapan bireyin

yazısına dair bir kontrol ve tepki ihtiyacında olduğunu belirtir ve yazma becerisinin düzenli ve kapsamlı geri bildirimler verilerek geliştirilebileceğine işaret eder. Göğüş'e (1978; 91-95) göre de yazma sürecinde yazının gelişmesini sağlayacak en önemli unsurlardan biri yazının alacağı tepkidir. Alınan bu tepkiler diğer adıyla geri bildirimler sayesinde öğrenciler oluşturdukları yazıları daha iyi hâle getirmek için neler yapmaları gerektiğini öğrenebilmektedirler.

Teknolojik ilerlemeler, yeni iletişim araçları ile metin oluşturma ortamlarının değişim geçirmesi aynı zamanda geri bildirimlerinde teknolojik ortama taşınması, uyum sağlaması ihtiyacını doğurmuştur. Türkiye'de yazma eğitiminde geri bildirim konusunda yapılan çalışmaların sayısı bir hayli azdır. Az sayıdaki bu çalışmalar arasında Türkçe öğretmeni adaylarının geri bildirimleri üzerine yapılan çalışmalar olmakla birlikte Türkçe öğretmeni adaylarının teknolojik ortamdaki geri bildirimleri ile geleneksel ortamda verdikleri geri bildirimler üzerine bir araştırmaya rastlanmıştır. Bu çalışma ile günümüz teknolojisi ile değişen metin ortamları ve bu ortamların Türkçe öğretmenleri ile Türkçe dersine yansımalarının nasıl olduğu incelenmiş, geri bildirimlerin gelişen teknolojiyle kullanılması için çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Türkçe öğretmeni adaylarının geri bildirimlerinde teknoloji destekli öğretim ile geleneksel öğretim yönteminin etkisini belirlemeyi amaçlayan araştırma deneme öncesi deneysel desenlerden, statik grup karşılaştırmalı desende yapılmıştır (Büyüköztürk vd., 2014). Bu desende gelişigüzel seçilmiş ve başlangıçta benzerlikleri bilinmeyen iki grup bulunur. Gruplardan biri deney diğeri kontrol grubu olarak kullanılır (Büyüköztürk vd., 2014; Karasar, 2011). Çalışmada bağımsız değişken olan Teknoloji Destekli Öğretim Yönteminin (TDÖ) bağımlı değişken olan öğrenci başarısına etkisi araştırılmıştır.

Tablo 1. Statik Grup Karşılaştırmalı Desen

Gruplar	İşlem	Sontest
D	X	O ₁
K		O ₂

2.2. Çalışma Grubu

Bu çalışmaya, 2016-2017 eğitim-öğretim yıllarında Hatay ilinde bulunan Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde yer alan 3. sınıf öğrencileri katılmıştır. Araştırmanın uygulama kısmı deney ve kontrol grubunun Yazma Eğitimi dersinde metin türleri ve yapılarını almış olmaları için 2016-2017 eğitim öğretim yılının güz döneminde gerçekleştirilmiştir.

Tablo 2. *Örneklemin Cinsiyete Göre Dağılımı*

Gruplar	Cinsiyet	N (Öğrenci Sayısı)	N (Toplam Öğrenci Sayısı)
Deney Grubu	Kız	18	25
	Erkek	7	
Kontrol Grubu	Kız	19	30
	Erkek	11	

Deney (18 kadın 7 erkek) ve kontrol grubu (19 kadın 11 erkek) olmak üzere toplam 55 kişi bu çalışmaya katılmıştır. Örneklemini oluşturan katılımcıların 37'si kadın 18'i erkektir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Uygulanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak;

1. Teknoloji algılarını belirleme amacıyla *Tınmaz (2004)* tarafından geliştirilen "*Teknoloji Algı Ölçeği*"
2. Bilgisayar yeterlilik düzeylerini belirleme amacıyla *Tınmaz (2004)* tarafından geliştirilen "*Bilgisayar Yeterlik Ölçeği*"
3. Geri Bildirim Bilgi Düzeyi Testi (GBBDT)
4. Metin yazma formu
5. Geri Bildirim Değerlendirme Formu kullanılmıştır.

2.3.1. Teknoloji Algı Ölçeği

Deney ve kontrol grubunun uygulama öncesi teknoloji kullanımına yönelik algılarını belirlemek ve grupların denkliğinin sağlamak amacıyla *Tınmaz (2004)* tarafından geliştirilen 28 maddeden oluşan likert tipi 5 dereceli "*Teknoloji Algı Ölçeği*" kullanılmıştır. Teknolojik algı ölçeğindeki cevaplara ise 1 (Kesinlikle Katılmıyorum), 2 (Katılmıyorum), 3 (Kararsızım), 4 (Katılıyorum) ve 5 (Kesinlikle Katılıyorum) puanları verilmiştir. Öğrencilerin ölçekten alabileceği maksimum puan 140'tır.

2.3.2. Bilgisayar Yeterlilik Ölçeği

Öğretmen adaylarının bilgisayar yeterlik düzeylerini belirlemek için Tınmaz (2004) tarafından geliştirilen 10 maddelik “Bilgisayar Yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Aşağıda ölçek ile ilgili maddelerin dağılımı ve ölçekten alınabilecek minimum-maksimum puanlar verilmiştir. *Teknoloji Algı Ölçeği* ve *Bilgisayar Yeterlilik Ölçeği’nin* kapsam geçerliliği, Türkçe eğitimi ve ölçme değerlendirme alanında uzman 10 kişiden görüş alınarak sağlanmıştır.

Tablo 3. *Bilgisayar Yeterlik Ölçeğinden Alınabilecek Minimum - Maksimum Puanlar*

Ölçek Maddeleri	Puanlar	Alınabilecek Minimum Puan	Alınabilecek Maksimum Puan
Zayıf	1		
Orta	2	10	30
İyi	3		

2.3.3. Konu Bilgi Testi

Araştırmacı tarafından deney ve kontrol grubunun geri bildirim konusunda bilgilerini ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan geri bildirim bilgi testi ön test olarak kullanılmıştır. Konu başarı testi öğrencilerin uygulanacak yöntem öncesi ön bilgilerini belirlemek deney ve kontrol grubu arasında konu bilgisi açısından denkliği sağlamak amacıyla uygulanmıştır. İlgili literatür taranarak (Hamzadayı ve Çetinkaya, 2011; Bitchener ve Ferris, 2012; Tamer, 2013; Ülper, 2012) geri bildirim tanımlayan en güncel maddeler belirlenmiş doğru-yanlış-bilgi yok şeklinde 18 madde olarak hazırlanmıştır. Ardından 10 uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda teste son şekli verilmiştir.

2.3.4. Metin Yazma Formu

Tartışmacı Metin Yazma Formu

Tartışmacı metin yazma formunda konu seçimi için üç aşamalı çalışma yapılmıştır: İlk olarak araştırmacı tarafından 10 farklı konu hazırlanmıştır. Bu konular seçilirken “Konuların metin türüne uygunluğu” ve “Konuların güncel olması” hususuna özellikle dikkat edilmiştir. İkinci olarak belirlenen konular form kullanılarak uzman görüşüne sunulmuştur. 5’li likert tipinde hiç uygun değil (1 puan), uygun değil (2 puan), kısmen uygun (3 puan), uygun (4 puan) ve tamamen uygun (5 puan) ifadeleri kullanılarak oluşturulan formda, uzmanların puanlaması doğrultusunda değerlendirme yapılarak en fazla puan alan ilk 3 konu alınmıştır.

Tablo 4. *Uzman Görüşüne Göre Konulara Verilen Puanlar*

Tartışmacı Metin Konuları	Puanlar	Ortalama
1.Üniversitede bölüm seçimi yapılırken yetenek ve isteğe göre mi yoksa iş bulma imkânına göre mi hareket edilmelidir tartışınız.	27	4.5
2.Üniversitede alınan eğitim uygulamada işe yarar mı yoksa teorik olarak mı kalır tartışınız.	25	4.3
3.Okullarda kılık kıyafet serbest mi olmalı yoksa okul forması mı giyilmeli tartışınız.	24	4

Üçüncü aşamada seçilen 3 konu 55 öğrenciye uygulanmıştır. Bu uygulamada uzmanların en yüksek puan verdiği 3 konu deney grubuna bilgisayar ortamında Microsoft Word dosyası olarak kontrol grubuna basılı yazma formu olarak verilmiş ve öğrencilerden bu konulardan istedikleri biri hakkında yazı yazmaları istenmiştir.

Bilgilendirici Metin Yazma Formu

Bilgilendirici metin yazma formunda konu seçimi için aynı aşamalar uygulanmıştır. Tablo 5'te uzman görüşüne göre konular ve uzmanların verdikleri puanlar gösterilmiştir.

Tablo 5. *Uzman Görüşüne Göre Konulara Verilen Puanlar*

Bilgilendirici Metin Konuları	Puanlar	Ortalama
1.Kişinin ilgi ve yeteneklerinin meslek seçimine etkisini anlatan bilgilendirici bir metin yazınız.	29	4.8
2.Teknoloji kullanımı ve sonuçları ile ilgili bilgilendirici bir metin yazınız.	28	4.6
3.Yapılandırmacı yaklaşımın eğitim sistemine getirmiş olduğu yenilikleri anlatan bilgilendirici bir metin yazınız.	28	4.6

Üçüncü aşamada seçilen 3 konu 55 öğrenciye uygulanmıştır. Bu uygulamada uzmanların en yüksek puan verdiği 3 konu deney grubuna bilgisayar ortamında Microsoft Word dosyası olarak kontrol grubuna basılı yazma formu olarak verilmiş ve öğrencilerden bu konulardan istedikleri biri hakkında yazı yazmaları istenmiştir. Daha sonra öğrencilerin konuları tercih etme oranları belirlenmiştir.

2.3.5. Geri Bildirim Değerlendirme Formu

Öğretmenlerden alınan yazılı geri bildirimleri değerlendirme formunu oluşturmak amacıyla ilgili literatür (Tamer, 2013; Ülper, 2009; Ülper, 2011; Hamzadayı ve Çetinkaya, 2011; Abdel-Fattah, 2013; Özkul, 2014; Yavuz Erkan, 2004; Ellis, 2009) taranarak öğretmen yazılı geri bildirimleri konusundaki sınıflandırmalar ve tanımlar incelenmiştir. Daha sonra bu sınıflandırmalar üzerinden geri bildirim türlerine yönelik form oluşturulmuştur.

2.3.6. Geri bildirim Değerlendirme Rubriği

Geri bildirim Değerlendirme Rubriği'nin (Bknz Ek-1) geliştirilmesinde sırasıyla şu işlemler yapılmıştır:

- a. Literatür taraması yapılarak (Akdaş, 2014; Aktaş, 2013; Arıcı ve Ungan, 2008; Göçer, 2011; Işık, 2015; Ömür, 2009; Tamer, 2013) çalışmalardan yararlanılarak araştırmacı tarafından geri bildirim Geri Bildirim Değerlendirme Rubriği'nin taslak biçimi oluşturulmuştur.
- b. Hazırlanan taslak, 10 uzmanın görüşüne sunulmuştur. Puanlama anahtarının her bir maddesine yönelik 3'lü likert tipinde uygun değil (1 puan) , kısmen uygun (2 puan), uygun (3 puan) ifadeleri kullanılarak oluşturulan formda, uzmanların puanlaması ve her maddenin altında yer alan not kısmında yazılanlar doğrultusunda değerlendirmeler istenmiştir.
- c. Uzmanların görüşlerinin alınmasının ardından formla ilgili bazı değişiklikler yapılarak Geri Bildirim Değerlendirme Rubriği'ne son şekli verilmiştir. Geri Bildirim Değerlendirme Rubriği'nin güvenilirliğini kodlayıcılar arası uyum yöntemi ile denetlenmiştir. Araştırmacı ve ölçüğün oluşturulma sürecini yakından takip eden bir uzman, toplam 40 metin üzerinde Geri Bildirim Değerlendirme Rubriğini kullanarak puanlama yapmıştır. Bu puanlama sonucunda korelasyon değeri $r=0.960$ ($p < 0.05$) bulunmuştur.

Hazırlanan rubrik dört ana, beş alt ölçütten ve on iki maddeden oluşmaktadır. On iki maddenin tümüne yönelik 3'lü likert şeklinde tam ve eksiksiz geri bildirim verildiyse, iyi (2 puan) geri bildirim verilmiş ancak eksiklikler varsa orta (1 puan) geri bildirim verilmediyse kötü (0 puan) şeklinde puanlama oluşturulmuştur. Ana ve alt ölçütler belirlenirken yukarıda da belirtildiği gibi alan yazın taranarak bir metnin taşınması gereken özelliklerle beraber metne yönelik geri bildirim verme konusu harmanlanmış ve ölçülmek istenen özellikleri tam olarak yansıtabilecek kapsayıcı bir rubrik ortaya konulmuştur. Rubrikten alınabilecek maksimum puan 24'tür.

Rubrikten elde edilen veriler hem istatistiksel hem betimsel olarak analiz edilmiştir. Rubrikten alınabilecek en yüksek puan 24'tür. Buna göre;

0-8 puan aralığı	—————>	zayıf
8-16 puan aralığı	—————>	orta
16-24uan aralığı	—————>	başarılı olarak belirlenmiştir.

2.4. Uygulama Süreci

İki şubesi bulunan okulda rastgele seçilen bir şube deney grubu diğer şube kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Her iki gruba da grupların denliğini sağlayabilmek ve bireysel değişkenleri en aza indirmek amacı ile ilk olarak *Bilgisayar Yeterlilik Ölçeği*, *Teknolojik Algı Ölçeği* ve *Geri bildirim Bilgi Düzeylerini Belirleme Testi* ön test olarak uygulanmıştır. Bu uygulama araştırma öncesinde gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu uygulamanın ardından grupların Yazma Eğitimi dersinde metin türleri ve yapılarını almış olmalarından hareketle *Tartışmacı ve Bilgilendirici Metin Yazma Formları* kullanılarak metin oluşturma sürecine geçilmiştir. Yazma formları deney grubuna Microsoft Word olarak kontrol grubuna A4 kâğıdında basılı olarak dağıtılmış ve her iki gruptan metin oluşturmaları istenmiştir.

Bu işlemlerin ardından araştırmacı tarafından deney grubuna ve kontrol grubuna geri bildirim türleri konusu anlatılmıştır. Her iki gruba da geri bildirim konusunun anlatılmasının ardından kontrol grubuna geleneksel geri bildirim verme deney grubuna Microsoft Word ortamındaki metinler üzerinden geri bildirim verme uygulaması anlatılmıştır. Deney grubuna Microsoft Word programında örnek metin üzerinde gözden geçir, değişiklikleri izle, düzenlemeyi gör, altını çiz, vurgula, düzeltme balonu ekle, renklendir, açıklama ekle vb. yöntemlerle geri bildirim verme eğitimi verilmiştir. Yapılan tüm uygulamaların ardından deney ve kontrol grubundan oluşturdukları metinleri grup içerisinde birbiri ile değiştirmesi ve deney grubundakilerin bilgisayar ortamındaki metinlere Microsoft Word üzerinde, kontrol grubundakilerin ise basılı formlardaki metinlere kâğıt üzerinde geri bildirim vermesi istenmiştir. Uygulama süreci sekiz hafta boyunca (2 ders saati) sürmüştür. Verilen geri bildirimler araştırmacı tarafından hazırlanan ve uzman görüşü doğrultusunda kullanıma uygun görülen *Geri bildirim Değerlendirme Rubriği'ne* ve *Geri Bildirim Değerlendirme Formuna* göre değerlendirilmiştir. Elde elden veriler istatistiksel ve betimsel olarak analiz edilmiştir.

Tablo 6. Uygulama Süreci

Uygulama Öncesi	Uygulama Sırası	Kontrol Grubu	Uygulama Sonrası
	Deneysel Grubu		
1. Metin türlerine uygun konuların belirlenmesi	1. Araştırmanın başında belirtildiği üzere Yazılı Anlatım dersinde metin türlerini ve yapılarını almış olan deney grubuna öncelikle Tartışmacı Ve Bilgilendirici Metin Yazma Formları Microsoft Word dosyası olarak dağıtılmıştır.	1. Araştırmanın başında belirtildiği üzere Yazılı Anlatım dersinde metin türlerini ve yapılarını almış olan kontrol grubuna öncelikle tartışmacı ve bilgilendirici metin konularının bulunduğu A4 kâğıtları dağıtılmıştır.	1. Verilerin toplanması ve değerlendirilmesi için geri bildirim Geri Bildirim Değerlendirme Rubriği ve geri bildirim değerlendirme formunun geliştirilmesi
2. Belirlenen konuların uzman görüşü doğrultusunda düzenlenerek kullanıma hazır hale getirilmesi yazma formlarının oluşturulması	2. Deneysel grubundan yazma formunda bulunan konulardan birini seçerek tartışmacı ve bilgilendirici metin oluşturmaları istenmiştir.	2. Kontrol grubundan yazma formlarında bulunan konulardan birini seçerek tartışmacı ve bilgilendirici metin oluşturmaları istenmiştir.	2. Geri bildirim Geri Bildirim Değerlendirme Rubriği ve geri bildirim değerlendirme formunun uzman görüşüne sunulması
3. En yüksek puan alan 3 tartışmacı metin 3 bilgilendirici metin konusu kullanılarak yazma formunun oluşturulması	3. Geri bildirim ve türleri konusu örneklerle beraber Microsoft PowerPoint sunusu eşliğinde anlatılmıştır.	3. Geri bildirim ve türleri konusu örneklerle beraber Microsoft PowerPoint sunusu eşliğinde anlatılmıştır.	3. Geri bildirim Geri Bildirim Değerlendirme Rubriğinin güvenilirliğini denetlemek amacı ile iki değerlendirici tarafından puanlanması
4. Bilgisayar Yeterlilik Ölçeğinin kullanımının uygun olup olmadığının uzman görüşü alındıktan sonra kullanıma hazır hale getirilmesi	4. Microsoft Word programında örnek bir metin açılmış ve geri bildirim türleri dikkate alınarak örnek metin üzerinde gözden geçir, değişiklikleri izle, düzenlemeyi gör, altını çiz, vurgula, düzeltme balonu ekle, renklendir, açıklama ekle vb. yöntemlerle geri bildirim nasıl verilir anlatılmıştır.	4. Yazılan metinleri kontrol grubunun kendi içerisinde birbirleri ile değiştirerek öğrenilen konular ve yöntemler ışığında metinlere kâğıt üzerinde geri bildirim vermeleri istenmiştir.	4. Verilerin analizinin yapılması
5. Geri bildirim bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla geri bildirim konusunun hazırlanması ve uzman görüşüne sunulması kullanıma uygun hale getirilmesi	5. Yazılan metinleri deney grubunun kendi içerisinde birbirleri ile değiştirerek öğrenilen konular ve yöntemler ışığında metinlere Microsoft Word üzerinde geri bildirim vermeleri istenmiştir.		
6. Anlatılacak olan geri bildirim türleri konusunun			

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmada analiz için, Teknoloji Algı Ölçeği, Bilgisayar Yeterlilik Ölçeği, Geri Bildirim Bilgi Düzeyi Testi, Geri Bildirim Geri Bildirim Değerlendirme Rubriği, Geri Bildirim Değerlendirme Formu kullanılmıştır. Verilerin analizine geçilmeden önce aralarında anlamlı farklılıklar olup olmadığı ve aralarındaki ilişkinin belirlenmeye çalışıldığı analizlerde, incelenen değişkenlere (sınıf, metin türü, biçim, içerik, dil ve

üslup) yönelik “Kolmogorov- Smirnov Normal Dağılım”, “Shaphiro Wilk Normal Dağılım” ve Homojenlik Testleri yapılmıştır. Yapılan testler sonucunda deney ve kontrol grubunun vermiş oldukları geri bildirimler (biçim, içerik, metin türü, dil ve üslup) değişkenler açısından normallik koşulunu sağlamıştır ($p>0.05$). Ancak tartışmacı metin türü ve bilgilendirici metin türüne göre verilen geri bildirimlerin (biçim, içerik, metin türü, dil ve üslup) değişkenler açısından normal dağılım göstermediği ($p<0.05$) saptanmıştır. Bu sebeple birtakım analizlerin yapımında *Non-Parametrik Çözümlemeler* tercih edilmiştir. Deney ve kontrol grubunun geri bildirim puanlarının hesaplanmasında, bilgisayar yeterlik düzeylerinin ve bilgisayara yönelik algılarının belirlenmesinde betimsel istatistik teknikleri (frekans, yüzde, ortalama vb.) ve *Bağımsız Örneklemeler t-Testi* ile non-parametrik testlerden *Mann Whitney U testi* kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel çözümleri için ise SPSS-20 yazılımından yararlanılmıştır.

3. Bulgular

3.1. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Yeterlilik Düzeyleri

Tablo 7’de deney, tablo 10’da kontrol grubunun bilgisayar yeterliliklerin hangi düzeyde olduğuna dair bilgiler yüzde, frekans ve ortalama değerleri ile belirtilmiştir.

Tablo 7. Deney Grubunun Bilgisayar Yeterlilik Düzeyi

Ölçek Maddeleri	Bilgisayar Yeterlilik Düzeyleri						
	Zayıf		Orta		İyi		\bar{x}
	f	%	f	%	f	%	
Bilgisayarla İlgili Temel Kavramlar	2	8.0	17	68.0	6	24.0	2.16
Bilgisayarın Fiziksel Parçaları (Donanım)	2	8.0	13	52.0	10	44.0	2.32
İşletim Sistemi (Ör: Windows)	5	20.0	11	44.0	9	36.0	2.16
Kelime İşlemci Programlar (Ör: Microsoft Word)	1	4.0	8	32.0	16	64.0	2.60
Hesaplama Tablosu Programları (Ör: Microsoft Excel)	13	48.0	10	40.0	2	8.0	1.56
Sunum Programları (Ör: Microsoft PowerPoint)	1	4.0	7	28.0	17	68.0	2.64
Veri Tabanı Programları (Ör: Access)	19	76.0	5	20.0	1	4.0	1.28
Web Sayfası Geliştirme (Ör: Dreamweaver)	20	80.0	4	16.0	1	4.0	1.24
İnternet - World Wide Web (Www) Kullanımı	5	20.0	12	48.0	8	32.0	2.12
E-Posta (E-Mail) Kullanımı	2	8.0	8	32.0	15	60.0	2.52
Toplam	70		95		85		

Öğretmen adaylarının Bilgisayar Yeterlik Ölçeği'ne verdikleri 1-3 arası puanlara bakıldığında bilgisayar yeterliklerinin orta düzeyde olduğu da (f=95) görülmektedir.

En zayıf oldukları alanlar sırasıyla:

1. Web Sayfası Geliştirme (f=20, \bar{x} = 1.24)
2. Veri Tabanı Programları (f=19, \bar{x} =1.28)
3. Hesaplama Tablosu Programları (Ör: Microsoft Excel) (f=13, \bar{x} =1.56)

Orta düzeyde oldukları alanlar sırasıyla:

1. Bilgisayarla İlgili Temel Kavramlar (f=17, \bar{x} =2.16)
2. Bilgisayarın Fiziksel (Donanımsal) Bileşenleri (f=13, \bar{x} =2.32)
3. İnternet - World Wide Web (www) Kullanımı (f=12, \bar{x} =2.12)
4. İşletim Sistemi (Ör: Windows) (f=11, \bar{x} =2.16)

İyi oldukları alanlar:

1. Sunum Programları (Ör: Microsoft PowerPoint) (f=18, \bar{x} =2.64),
2. Kelime İşlemci Programlar (Ör: Microsoft Word) (f=16, \bar{x} =2.60),
3. E-posta (f=15, \bar{x} =2.52) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 8. Kontrol Grubunun Bilgisayar Yeterlilik Düzeyi

Ölçek Maddeleri	Bilgisayar Yeterlilik Düzeyleri						
	Zayıf		Orta		İyi		\bar{x}
	F	%	F	%	f	%	
Bilgisayarla İlgili Temel Kavramlar	3	10.0	19	63.3	8	26.6	2.16
Bilgisayarın Fiziksel Parçaları (Donanım)	3	10.0	17	56.6	10	33.3	2.23
İşletim Sistemi (Ör: Windows)	6	20.0	13	43.3	11	36.6	2.16
Kelime İşlemci Programlar (Ör: Microsoft Word)	3	10.0	10	33.3	17	56.6	2.46
Hesaplama Tablosu Programları (Ör: Microsoft Excel)	16	53.3	11	36.6	3	10.0	1.56
Sunum Programları (Ör: Microsoft Powerpoint)	3	10.0	9	30.0	18	60.0	2.50
Veri Tabanı Programları (Ör: Access)	2	73.3	5	16.6	3	10.0	1.36
Web Sayfası Geliştirme (Ör: Dreamweaver)	23	76.6	4	13.3	2	6.66	1.16
İnternet - World Wide Web (Www) Kullanımı	6	20.0	14	46.6	10	33.3	2.13
E-Posta (E-Mail) Kullanımı	2	6.66	11	36.6	5	50.0	2.30
Toplam	87		113		97		

Öğretmen adaylarının bilgisayar yeterlik ölçeğine verdikleri 1-3 arası puanlara bakıldığında bilgisayar yeterliklerinin orta düzeyde olduğu da (f=113) görülmektedir.

En zayıf oldukları alanlar sırasıyla:

1. Web Sayfası Geliştirme (f=23, \bar{x} = 1.16)
2. Veri Tabanı Programları (f=22, \bar{x} =1.36)
3. Hesaplama Tablosu Programları (Ör: Microsoft Excel) (f=16, \bar{x} =1.56)

Orta düzeyde oldukları alanlar sırasıyla:

1. Bilgisayarla İlgili Temel Kavramlar (f=19, \bar{x} =2.16)
2. Bilgisayarın Fiziksel (Donanımsal) Bileşenleri (f=17, \bar{x} =2.23)
3. İnternet - World Wide Web (www) Kullanımı (f=14, \bar{x} =2.13)
4. İşletim Sistemi (Ör: Windows) (f=13, \bar{x} =2.16)

İyi oldukları alanlar sırasıyla:

1. Sunum Programları (Ör: Microsoft PowerPoint) (f=18, \bar{x} =2.50),
2. Kelime İşlemci Programlar (Ör: Microsoft Word) (f=17, \bar{x} =2.46),
3. E-posta (f=15, \bar{x} =2.30) olarak tespit edilmiştir.

3.1.2. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Teknoloji Kullanımına Yönelik Algıları

Verilerin sayıltıları sağlandıktan sonra Bağımsız Örneklem t- Testi analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. *Deney ve Kontrol Grubunun Teknoloji Kullanım Algıları*

Gruplar	N	Ortalama	Std. Sapma	T	p
Deney	25	113,93	12,51	1,917	0,061
Kontrol	30	106,52	15,71		

Deney ve kontrol grubunun teknoloji kullanımına yönelik algıları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Buradan yola çıkılarak deney ve kontrol grubunun teknoloji kullanımına yönelik algılarının denk olduğu yorumu yapılabilir.

3.1.3. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Geri Bildirim Bilgi Düzeyi

Deney ve kontrol grubuna geri bildirim türleri konusu anlatılmadan önce *Geri Bildirim Bilgi Testi* uygulanmıştır. Uygulanan testten elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 10. *Deney ve Kontrol Grubunun Geri Bildirim Bilgi Düzeyi Testi Ön Test Puanları*

Gruplar	GBBDT	N	Ortalama	Std Sapma	t	p
Deney	Ön test	25	21,779	4,964	-1,015	0,315
Kontrol		30	22,926	3,150		

Deney ve kontrol grubunun ön testten almış oldukları puanlar incelendiğinde her iki grubunda geri bildirim düzeylerinin yakın olduğu aralarında anlamlı bir fark bulunmadığı saptanmıştır. Dolayısıyla uygulamaya başlamadan önce deney ve kontrol grubunun uygulama için gerekli bilgiye sahip olma düzeyleri açısından denk olduğu söylenebilir.

3.2. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Geri Bildirim Puanları

Araştırmanın alt problemi “Deney ve kontrol grubunun son test puanlarına göre geri bildirim puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusudur. Grupların geri bildirim değerlendirme rubriğinden elde edilen verilere göre karşılaştırılmasında normallik sağlandığı için Bağımsız Örneklem t- Testi kullanılmıştır. Sonuçlar aşağıdaki gibidir:

Tablo 11. *Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Geri Bildirim Değerlendirme Rubrik Puanları Ortalamalarına İlişkin Bağımsız Örneklem t- Testi Sonuçları*

Gruplar	N	X	S	Sd	t	p
Deney Grubu	25	13,92	3,66			
Kontrol Grubu	30	15,23	6,95	53	0,896	0,375

Tablo 11, incelendiğinde deney ve kontrol grubunun Geri Bildirim Değerlendirme Rubriği'nden almış oldukları puanlara göre deney grubunun ortalaması (13.92) ile kontrol grubunun ortalamasının (15.23) çok yakın olduğu ve gruplar arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı görülmüştür ($p>0.05$).

3.3. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Geri Bildirim Kategorileri

Deney ve kontrol grubunun vermiş oldukları geri bildirimlerde kategorilere göre (olumlu- olumsuz - eleştirel - açık - belirsiz - özel - genel - biçime yönelik - içeriğe yönelik - soruna yönelik - çözüme yönelik - sorun + çözüme yönelik) anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin Geri Bildirim Değerlendirme Formundaki Kategorilere göre deney ve kontrol grubunun geri bildirimleri sınıflandırılmış ve her iki grubun toplam geri bildirimleri ve metin türlerine göre geri bildirim frekans ve yüzde değerleri sunulmuştur.

3.3.1. Deney ve Kontrol Grubunun Geri Bildirim Formuna Göre Geri Bildirim Frekans ve Yüzde Değerleri

Deney ve kontrol grubunun vermiş oldukları geri bildirimlerin metin türü bazında ve toplamda frekans ve yüzde değerleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 12. Deney ve Kontrol Grubunun Geri Bildirim Formuna Göre Geri Bildirim Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Metin Türleri	Geri Bildirim		Toplam
		F	%	
Deney	Bilgilendirici M.	153	46,08	332
	Tartışmacı M.	179	53,91	
Kontrol	Bilgilendirici M.	202	50,75	398
	Tartışmacı M.	196	49,24	

Deney grubunun vermiş olduğu toplam geri bildirim sayısı (f=332)'dir. Bilgilendirici metinlere yönelik geri bildirim sayısı (f=153, % 46.08) tartışmacı metine yönelik geri bildirim sayısı ise (f=179, % 53.91)'dir.

Kontrol grubunun vermiş olduğu toplam geri bildirim sayısı (f=398)'dir. Bilgilendirici metinlere yönelik geri bildirim sayısı (f=202, % 50.75) tartışmacı metine yönelik geri bildirim sayısı ise (f=196, % 49.24)'dir.

Geri bildirim frekans ve yüzde değerlerine göre kontrol grubunun geri bildirim sayısı deney grubunun geri bildirim sayısından daha fazla olduğu görülmektedir.

3.3.2. Deney ve Kontrol Grubunun Vermiş Oldukları Toplam Geri Bildirimlerin Kategorilere Yönelik Frekans ve Yüzde Dağılımları

Deney ve kontrol grubunun metinler (metin türüne bakılmaksızın) üzerinde vermiş oldukları toplam geri bildirimlerinin kategorileri ve bu kategorilerin frekans ve yüzde değerleri sunulmuştur.

Tablo 13. Deney Kontrol Grubunun Geri Bildirim Formundaki Kategorilerin Toplam Frekans ve Yüzde Dağılımları

Geri Bildirim	Deney		Kontrol		Deney + Kontrol	
	F	%	f	%	f	%
Olumlu	8	2,40	5	6,28	33	4,52
Olumsuz	1	0,30	2	0,50	3	0,41
Eleştirel	41	12,34	33	8,29	74	10,0
Açık	46	13,85	52	13,06	98	13,42
Belirsiz	8	2,40	9	2,26	17	2,32

Geri Bildirim	Deney		Kontrol		Deney + Kontrol	
	F	%	f	%	f	%
Özel	51	15,36	35	8,79	86	11,78
Genel	11	3,31	45	11,30	56	7,67
Biçime Yönelik	48	14,45	56	14,07	104	14,24
İçeriğe Yönelik	31	9,33	47	11,80	78	10,68
Soruna Yönelik	26	7,83	48	12,06	74	10,13
Çözüme Yönelik	33	9,93	33	8,29	66	9,04
Sorun + Çözüme Yönelik	28	8,43	13	3,26	41	5,61
Toplam	332		98		730	

Teknolojik olarak Microsoft Word ortamında geri bildirim veren deney grubu ve geleneksel olarak kâğıt üzerinde geri bildirim veren kontrol grubunun toplam geri bildirimlerinin kategorilere dağılımlarına bakıldığında frekans ve yüzde değerlerinin; olumlu geri bildirim [(f=8 % 2.40) - (f=25 % 6.28)], olumsuz geri bildirim [(f=1 % 0.30) - (f=2 % 0.50)], eleştirel geri bildirim [(f=41 % 12.34) - (f=33 % 8.29)], açık geri bildirim [(f=46 % 13.85) - (f=52 % 13.06)], belirsiz geri bildirim [(f=8 % 2.40) - (f=9 % 2.26)], özel geri bildirim [(f=51 % 15.36) - (f=35 % 8.79)], genel geri bildirim [(f=11 % 3.31) - (f=45 % 11.30)], biçime yönelik geri bildirim [(f=48 % 14.45) - (f=56 % 14.07)], içeriğe yönelik geri bildirim [(f=31 % 9.33) - (f=47 % 11.80)], soruna yönelik geri bildirim [(f=26 % 7.83) - (f=48 % 12.06)], çözüme yönelik geri bildirim [(f=33 % 9.93) - (f=33 % 8.29)] ve sorun + çözüme yönelik geri bildirim [(f=28 % 8.43) - (f=14 % 3.26)] olduğunu görmekteyiz.

3.4. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Geri Bildirim Verebilme Düzeyleri

Grupların geri bildirim verme düzeylerinin *Geri Bildirim Değerlendirme Rubriği'nden* (biçim, içerik, metin türü, dil ve üslup) elde edilen verilere göre karşılaştırılmasında frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır.

Tablo 14. Deney ve Kontrol Grubu Metinlerinin Geri bildirim Değerlendirme Rubriği'ne Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Metin Türleri	Geri Bildirim Puanı					
		Zayıf 0-8 puan		Orta 8-16 puan		Başarılı 16-24 puan	
		f	%	f	%	f	%
Deney	Bilgilendirici M.	17	68	8	32	0	-
	Tartışmacı M.	14	56	11	44	0	-
	Toplam	31	62	19	38	0	-

Kontrol	Bilgilendirici M.	17	56,6	12	40	1	3,3
	Tartışmacı M.	20	66,6	9	30	1	3,3
	Toplam	37	61,6	21	35	2	3,3
Deney + Kontrol	Genel Toplam	68	61,81	40	36,36	2	1,81

Geri Bildirim Rubriği'nden alınabilecek puanlar üç kategori altında zayıf (0-8 puan) orta (8-16 puan) başarılı (16-24 puan) olarak belirlenmiştir. Buna göre deney ve kontrol grubunun verileri incelenerek yukarıdaki tabloda sunulmuştur. Geri Bildirim Rubriği'nden elde edilen sonuçlara göre deney grubu metinlerinin % 62'si zayıf, % 38'i orta orta düzeyde yer almaktadır. Başarılı düzeyde metin tespit edilmemiştir. Kontrol grubu metinlerinin ise % 61.6'sı zayıf, % 35'i orta, % 3.3'ü ise başarılı kategorisinde yer almıştır. Deney grubunun bilgilendirici metinlerinin % 68'i zayıf, % 32'si orta düzeyde yer almaktadır. Başarılı düzeyde metin tespit edilmemiştir. Deney grubu tartışmacı metinlerinin % 56'sı zayıf, % 44'ü orta düzeyde yer almaktadır. Başarılı düzeyde metin tespit edilmemiştir. Kontrol grubunun bilgilendirici metinlerinin % 56.6'sı zayıf, % 40'ı orta, % 3.3'ü başarılı düzeyde, tartışmacı metinlerinin % 66.6'sı zayıf, % 30'u orta, % 3.3'ü başarılı düzeyde yer almaktadır. Elde edilen verilere göre deney ve kontrol grubunun geri bildirim verebilme düzeyleri zayıf kategorisinde yer almaktadır. Her iki grupta geri bildirim verebilme düzeyler açısından yetersizdir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Türkçe öğretmeni adaylarının teknoloji algıları, bilgisayar yeterlilik düzeyleri ve geri bildirim bilgi düzeylerine bakılmış ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı saptanmıştır. Türkçe öğretmeni adaylarının geri bildirim puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığıdır. Yapılan Bağımsız Örneklem t- Testine göre deney grubunun ortalaması (13.92) ile kontrol grubunun ortalamasının (15.23) çok yakın olduğu ve gruplar arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. ($p>0.05$). Bu duruma göre sağladığı kolaylıklara ve imkânlarla rağmen Microsoft Word ortamında geri bildirim vermek deney grubu lehine anlamlı bir fark yaratmamıştır. Yaşanan teknolojik gelişmelerle birlikte yeni iletişim teknolojilerinin ortaya çıkması ve bu iletişim teknolojilerinin daha fazla insana ulaşmasıyla birlikte insanların büyük bir kısmının bu teknolojinin getirilerinden biri olan sosyal medya ortamlarını kullanması yazı yazmayı farklı bir boyuta taşımıştır. İnsanlara, duygularını, düşüncelerini ve üretimlerini paylaşacakları imkânlar yaratan, paylaşım ve tartışmayı esas alan sosyal medya aynı zamanda toplumları bir araya getirip farklı insanların etkileşimini de sağlayan oldukça güçlü bir iletişim ortamı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kadar yaygın kullanım alanı olan teknolojinin eğitim alanına yansımaları da kendini göstermektedir. Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2018 TÜİK verilerine göre İnternet kullanan bireylerin oranı %72,9 oldu. Bilgisayar ve İnternet kullanımı 2018 yılında 16-74 yaş grubundaki bireylerde sırasıyla %59,6 ve %72,9 oldu. Bu oranlar 2017 yılında sırasıyla %56,6 ve %66,8 idi. Bilgisayar

ve İnternet kullanım oranları 16-74 yaş grubundaki erkeklerde %68,6 ve %80,4 iken, kadınlarda %50,6 ve %65,5 oldu. Her on hanenin sekizi İnternet erişim imkânına sahip Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre 2018 yılı Nisan ayında hanelerin %83,8'i evden internete erişim imkânına sahip oldu. Bu oran 2017 yılının aynı ayında %80,7 idi. Görüldüğü üzere bilişim teknolojileri kullanımı her geçen gün artarak ilerlemektedir. Teknolojik ilerlemeler ve yeni iletişim araçları ile metin oluşturma ortamları da değişim geçirerek teknolojik ortamlara taşınmıştır. Bununla beraber geri bildirimlerinde teknolojik ortama taşınması ve uyum sağlaması ihtiyacı doğmuştur. Dolayısıyla eğitim ortamları da bu durumdan bağımsız olmamalıdır. Eğitim ortamları teknolojik anlamda donanımlı hale getirilmeli ve bu ortamlarda görev alacak öğretmenlerde teknolojik ilerlemelere ayak uydurabilecek şekilde yetiştirilmelidir. Alanyazında e-geri bildirim, bilgisayar destekli öğretim, üzerine yapılmış diğer çalışmalar incelendiğinde teknolojik destekli öğretim lehine sonuçlara ulaşmak mümkündür. Özkul (2014), üzerine çalıştığı "Video İçerikli Portfolyo" uygulamasında video aracılığı ile verilen geribildirimler ile geleneksel geri bildirimleri karşılaştırmıştır. Çalışma sonucunda videolar aracılığı ile geri bildirim alan deney grubunun geleneksel yöntemle geri bildirim alan kontrol grubuna oranla sonraki çalışmalarında daha fazla düzeltme yaptığı sonucuna ulaşmıştır. Bununla nitel olarak video aracılığıyla verilen geri bildirim geleneksel geri bildirim alternatif olabileceği tespit edilmiştir. Işık (2015) ikinci dil olarak Türkçenin öğretiminde yapılan yazma becerisi çalışmalarında elektronik geri bildirimlerin öğrencilerin yazma becerileri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Uluslararası e-posta arkadaşlığının yazma becerisine etkisini araştıran Yavuz Erkan (2004) deney ve kontrol grubuna uyguladığı son test puanlarında anlamlı bir farklılık bulamamış ancak e-posta ile yapılan yazma çalışmaları sayesinde öğrencilerin yazmaya ve yazma dersine yönelik olumlu tutum geliştirdiğini tespit etmiştir. Chang ve diğerlerinin (2012) yapmış olduğu çalışmada, katılımcıların yaklaşık% 70'inin erişilebilirliği, zamanında ve okunaklı olması için e-geribildirim tercih ettiğini bulmuştur. Yine Chang'ın (2011) yılında yapmış olduğu 20 öğretmen adayının katılmış olduğu çalışmada çoğunluğun eğitmenin e-geri bildirim sağlamasını tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Ene ve Upton'un (2014) doğrudan teknolojik geri bildirim öğrenci kavrayışları üzerindeki etkisine yönelik yaptıkları çalışmada teknolojik geri bildirimlerin başarı sağladığını ve teknolojik geri bildirimlerin göz ardı edilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Görüldüğü üzere teknolojik araç gereçlerden yararlanılarak yapılan uygulamaların birçoğu öğrenme ortamları üzerinde olumlu sonuçlar doğurmuştur.

Günümüz dünyasında teknolojik araçlarla verilen geri bildirimler tercih edilen geri bildirimler haline gelmiştir. Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte yaşamın her alanında istenen pratiklik ve kolaylık eğitim alanında da beklenmektedir. Bu beklentinin karşılanabilmesi için öğretmenlerin kendilerini iyi yetiştirmesi gerekmektedir. Erdemir ve diğerlerinin (2009) çalışmasına göre Öğretmen adayları,

interneti ve bilgisayarı öğretim amaçlı kullanabilmede kendilerini yetersiz hissetmektedir. Akkoyunlu' nun (2002) çalışmasında öğretmenlerin sadece % 9'u internet kullanmaktadırlar. Karasakallıoğlu ve diğerlerinin (2011) Türkçe öğretmenlerine yönelik yaptığı çalışmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ile bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Atlı ve diğerlerinin (2007) yaptığı çalışmada Türkçenin okuma, yazma, konuşma ve dinlemeden oluşan dört temel beceriyi kazandırmak için, aday öğretmenler bilişim teknolojilerini kullanılmasını istemekte ancak bu konuda verilen eğitimi yetersiz bulmaktadırlar. Bu çalışmalar araştırmamızda fark yaratmayan teknolojik geri bildirim verebilme durumu ile ilgili olarak öğretmen adaylarının bilişim teknolojilerini kullanmada yeterli olmadıkları, teknolojinin sağlamış olduğu avantajlardan yararlanma konusunda eksik kaldıklarını destekler niteliktedir. Teknolojik olarak Microsoft Word ortamında geri bildirim veren deney grubu ve geleneksel olarak kâğıt üzerinde geri bildirim veren kontrol grubunun toplam geri bildirimlerinin kategorilere dağılımlarına bakıldığında frekans ve yüzde değerlerinin; olumlu geri bildirim [(f=8 % 2.40) - (f=25 % 6.28)], olumsuz geri bildirim [(f=1 % 0.30) - (f=2 % 0.50)], eleştirel geri bildirim [(f=41 % 12.34) - (f=33 % 8.29)], açık geri bildirim [(f=46 % 13.85) - (f=52 % 13.06)], belirsiz geri bildirim [(f=8 % 2.40) - (f=9 % 2.26)], özel geri bildirim [(f=51 % 15.36) - (f=35 % 8.79)], genel geri bildirim [(f=11 % 3.31) - (f=45 % 11.30)], biçime yönelik geri bildirim [(f=48 % 14.45) - (f=56 % 14.07)], içeriğe yönelik geri bildirim [(f=31 % 9.33) - (f=47 % 11.80)], soruna yönelik geri bildirim [(f=26 % 7.83) - (f=48 % 12.06)], çözüme yönelik geri bildirim [(f=33 % 9.93) - (f=33 % 8.29)] ve sorun + çözüme yönelik geri bildirim [(f=28 % 8.43) - (f=14 % 3.26)] olduğunu görmekteyiz.

Frekans ve yüzde dağılımlarına göre; En az geri bildirim verilen kategori deney ve kontrol grubu açısından “olumsuz geri bildirim (% 0.30 - % 0.50)” ve “belirsiz geri bildirim (% 2.40 – % 2.26)” kategorisidir. En çok geri bildirim verilen kategori ise deney grubunda “özel geri bildirim (% 15.36)” kontrol grubunda ise “biçime yönelik geri bildirim (% 14.45)” kategorisidir. Her iki grubun frekans değerlerinin yüksek olduğu kategoriler “açık geri bildirim (% 13.85 - % 13.06)” , “biçime yönelik geri bildirim (% 14.45 - % 14.07)” “çözüme yönelik geri bildirim (% 9.93 - % 8.29)” kategorileridir. Deney ve kontrol grubunun geri bildirim frekans değerlerinde farklılık gösteren kategoriler ise “olumlu geri bildirim (% 2.40 - % 6.28)”, “eleştirel geri bildirim (% 12.34 - % 8.29)”, “içeriğe yönelik geri bildirim (% 9.33 – % 11.80)”, “genel geri bildirim(% 3.31 - % 11.30)”, “özel geri bildirim(% 15.36- % 8.79)”, “soruna yönelik geri bildirim (% 7.83 - % 12.06)”, “sorun + çözüme yönelik geri bildirim (% 8.43 – % 3.26)” kategorileridir. Ülper (2012) Taslak Metinlere Öğretmenler Tarafından Sunulan Geribildirimlerin

Özellikleri adlı çalışmasında öğretmenlerin daha çok mekanik özelliklerle ilgili, daha az da metin türüyle ilgili geribildirim sunmuşlardır. Sunulan geribildirimlerin silme/ekleme/ düzeltme amaçlı ve sorun odaklı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu durum çalışmamızda yer alan değerlendiren kişinin tutumuna göre eleştirel/düzeltilici geri bildirim ve biçime yönelik geri bildirim değerleri ile paralellik göstermektedir. Tamer'in (2013) Türkçe Öğretmenlerinin Yazma Eğitimindeki Geri Bildirimleri adlı çalışmasında Türkçe öğretmenlerinin yazılı geri bildirim türlerini kullanma sıklıkları övgü geri bildirimi % 6.8, yergi geri bildirimi % 93.2; yapıcı geri bildirim % 1.7, yansız geri bildirim %96.2, yıkıcı geri bildirim % 2.2; özgül geri bildirim % 70.2, genel geri bildirim %29.8; biçime yönelik geri bildirim % 70, içeriğe yönelik geri bildirim %30; açık geri bildirim % 77.6, muğlak geri bildirim % 22.4 olarak tespit edilmiştir. Bu değerler araştırmamızın sonucunda ulaşılan olumlu geri bildirim [(f=33 % 4.52) olumsuz geri bildirim (f=3 % 0.41) eleştirel geri bildirim (f=74 % 10.0), açık geri bildirim (f=98 % 13.42), belirsiz geri bildirim (f=17 % 2.32), özel geri bildirim (f=86 % 11.78), genel geri bildirim [(f=56 % 7.67), biçime yönelik geri bildirim (f=104 % 14.24), içeriğe yönelik geri bildirim (f=78 % 10.68), soruna yönelik geri bildirim (f=74 % 10.13), çözüme yönelik geri bildirim (f=66 % 9.04) ve sorun + çözüme yönelik geri bildirim (f=41 % 5.61) değerleri ile paralellik göstermektedir.

Eleştirel -Olumlu-Olumsuz Geri Bildirim; değerlendirilen kişinin tutumu açısından bakıldığında olumlu-olumsuz-eleştirel geri bildirim türlerinden en çok olumlu(% 4.52) ve eleştirel(% 10) geri bildirim tercih edildiğini söyleyebiliriz. Olumsuz geri bildirim (% 0.41) deney ve kontrol grubu tarafından genellikle tercih edilmemiştir. Genel olarak öğretmen adayları geri bildirim verirken ya eleştirel bir tutum ya da olumlu bir tutum sergilemiştir. Olumlu ve eleştirel geri bildirim açısından deney ve kontrol grubu verilerine bakıldığında ise word ortamında geri bildirim veren deney grubunun geri bildirimlerinde daha çok eleştirel yanlışı göstermeye odaklı bir tutum sergilenirken kağıt üzerinde geri bildirim veren kontrol grubunun eleştirel geri bildirim yanında olumlu geri bildirimi de tercih ettiği söylenebilir.

Bu açıdan teknolojik geri bildirim veren deney grubunun daha çok eleştirel geri bildirim vermesi ile ilgili bilgisayar başında verilen geri bildirim, metin ile değerlendirilen kişi arasında bir araç olması sebebi ile daha nesnel bir tutumla beraber yanlışı göstermeye ve yapılan işe odaklanmaya şeklinde yorumlayabiliriz.

Açık ve Belirsiz Geri Bildirim; Geri bildirim anlaşırlığı ve net olması açısından bakıldığında açık ve belirsiz geri bildirim türlerinden daha çok açık geri

bildirim verildiği deney ve kontrol grubunun çok az sayıda belirsiz geri bildirim verdiği ve bu kategoride uyumlu bir çizgide olduğu söylenebilir.

Genel ve Özel Geri Bildirim; Geri bildirim metinde odaklandığı yer açısından bakıldığında genel ve özel geri bildirim türlerinden deney grubunun belirli noktalara odaklanarak daha çok özel geri bildirim verdiğini kontrol grubunun ise genel geri bildirim daha çok vermekle birlikte hem genel hem özel geri bildirim değerleri yüksektir. Burada ki durumdan hareketle deney grubunun word ortamında “gözden geçir, değişiklikleri izle, düzenlemeyi gör, altını çiz, vurgula, düzeltme balonu ekle, renklendir, açıklama ekle vb.” yöntemlerin avantajlarını kullanarak metnin özelindeki noktalara daha kolay geri bildirim vererek genel bir geri bildirim ihtiyacı duymadığı yorumu yapılabilir. Kontrol grubunun ise daha çok genel geri bildirim vermekle beraber hem genel hem özel geri bildirim değerlerinin yüksek olması aynı metne genel ve özel geri bildirim bir arada verildiği sonucuna ulaşmamızı sağlar. Basılı metin üzerinde geri bildirim veren kontrol grubunun özel geri bildirim kağıt üzerinde karışıklık yaratması ve yer olmaması sebebiyle kağıdın arkasına ya da boş alanlarına açıklama yapma ihtiyacından dolayı daha çok genel geri bildirim verdiği yorumu yapılabilir. Ayrıca incelenen geri bildirimlerden hareketle içerikle ilgili geri bildirimlerin daha fazla açıklama gerektirmesinden dolayı daha çok genel geri bildirim şeklinde verildiği biçimle ilgili geri bildirimlerin ise kısa açıklamalarla özel bildirim şeklinde verildiği söylenebilir. Bir sonraki paragrafta açıklanacak olan içerik ve biçim geri bildirim değerlerine baktığımızda içerikle ilgili geri bildirim değerinin kontrol grubunda daha yüksek olması da kontrol grubunun genel geri bildirim daha çok kullanma durumunu destekler niteliktedir.

İçeriğe ve Biçime Yönelik Geri Bildirim; Geri bildirim içeriğe veya biçime yönelik olması açısından bakıldığında içeriğe yönelik ve biçime yönelik geri bildirim türlerinden her ikisinin de deney ve kontrol grubu tarafından kullanıldığını söyleyebiliriz. Biçime yönelik geri bildirim her iki grupta uyumlu bir çizgideyken içeriğe yönelik geri bildirim kontrol grubunda daha yüksek değerlere sahip olduğunu görmekteyiz. Bu durumda word ortamında geri bildirim veren deney grubunun daha çok metnin yazım, noktalama, anlatım bozukluğu gibi biçim özelliklerine odaklanarak daha çok kelime odaklı kısa ve öz geri bildirimlere yöneldiği ve metnin içeriğine daha az dikkat edildiği yorumu yapılabilir.

Soruna ve Çözüme Yönelik Geri Bildirim; Geri bildirim verilirken yapılan yönlendirme açısından bakıldığında sadece soruna yönelik geri bildirim sadece çözüme yönelik geri bildirim veya sorunla birlikte çözüme yönelik geri bildirim türleri karşımıza çıkmaktadır. Sadece soruna yönelik geri bildirim kontrol grubunda daha

yüksek değerlere sahipken sadece çözüme yönelik geri bildirim her iki grupta eşit değerlere sahiptir. Sorun + çözüme yönelik geri bildirim ise deney grubunda daha yüksek değerlere sahiptir. Bu duruma yönelik olarak kağıt üzerinde geri bildirim veren kontrol grubunda sadece soruna yönelik geri bildirim değerinin yüksek olması ile ilgili kağıt üzerinde yer sorunu ve karışıklık gibi sebeplerden dolayı deney grubunun sadece sorunu gösterme yoluna gittiği yorumu yapılabilir. Word üzerinde geri bildirim veren deney grubu ise word ortamında “gözden geçir, değişiklikleri izle, düzenlemeyi gör, altını çiz, vurgula, düzeltme balonu ekle, renklendir, açıklama ekle vb.” yöntemlerin avantajlarını kullanarak geri bildirim verirken sorun + çözüme yönelik geri bildirim daha rahat vermiş olabileceği yorumunu yapabiliriz.

Deney ve kontrol grubunun toplamda geri bildirim sayısına bakıldığında deney grubunda 332 kontrol grubunda 398 geri bildirim verildiğini görmekteyiz. Sağladığı kolaylıklara ve imkânlarla rağmen Microsoft Word ortamında geri bildirim vermek bazı geri bildirim kategorileri dışında deney grubu lehine bir fark yaratmamıştır.

Öneriler

- Zamandan ve mekândan bağımsız olarak geri bildirim verilmesini sağlayan e-posta, msn, blog gibi çevrimiçi iletişim araçları, geri bildirim amacıyla da tercih edilmelidir.
- Word programında bulunan gözden geçir sekmesinin altındaki işlemler farklı renklerde panolar açma, açıklama ve düzeltmeler yapma, altını çizme, boyama, istenilen düzeltmeyi metin üzerinde istenilen şekilde yapma gibi birçok imkânlarından dolayı geri bildirim verme sürecine büyük katkılar sağlamaktadır. Bu nedenle bu uygulamaların öğretmenler ve öğrenciler tarafından kullanılması, öğretilmesi ve özendirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.
- Yazma becerisinin geliştirilmesinde bilgisayar destekli öğretim üzerine yapılan çalışmalar artırılmalı, uygulama örnekleri paylaşılmalıdır.
- Üniversitelerin öğretmen yetiştiren bölümleri öğretmen adaylarının teknoloji kullanma düzeylerini geliştirebilecekleri dersler uygulamalar ve içerikler sunmalıdır.
- Geri bildirim bilgisayarda verilmesine yönelik bir yazılım geliştirilerek teknolojik geri bildirim daha profesyonel bir zeminde sunulabilir.
- Görev başındaki öğretmenler teknolojiyi kullanmaya yönlendirilmeli ve teknolojinin sürekli değişmesinden dolayı, çeşitli zaman aralıklarıyla öğretmenlere hizmet içi eğitimleri verilmelidir.

- Öğretmen adayları ve öğretmenler yazma eğitiminin en önemli aşamalarından biri olan geri bildirim konusunda daha donanımlı hale gelmeli ve bilgi teknolojilerini öğrenme ortamlarında kullanma konusunda yetiştirmelidir.
- Eğitim fakültelerinde bilişim teknolojilerini kullanmaya yönelik ders ve uygulama saatleri konulmalıdır. Öğretmenlerin yetiştirecekleri nesillere hitap edebilme yeniliklere açık olarak kendini geliştirme bilgi teknolojilerini kullanma gibi niteliklere sahip olması gerekmektedir. Bu anlamda üniversitelerin öğretmen yetiştiren Eğitim Fakültelerine büyük sorumluluk düşmektedir.
- Türkçe öğretmeni yetiştirme sürecinde yazma eğitiminde geri bildirim türleri ve bu türlerin yazma becerisini geliştirmedeki önemi konusunda farkındalık kazandırılmalıdır.

Kaynakça

- Abdel-Fattah, I. I. E. (2013). The impact of the direct teacher feedback strategy on the efl secondary stage students' writing performance. *Mansoura University, Egypt*.
- Agan, Ş.İ. (2004). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Destekli Yabancı Dil (İngilizce) Öğretiminin, İlköğretim Okul Öncesi Eğitimi Anasınıfı Öğrencilerinin Öğrenme Hatırlama Düzeyleri Üzerindeki Etkisi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla*.
- Akdaş, A. (2014). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Ortaokul Öğrencilerinin Yazılı Metinlerine Yönelik Geri Bildirimleri, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay*.
- Akkoyunlu, B. (1998). *Bilgisayar ve Eğitimde Kullanılması. Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, 33 - 45.
- Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmenlerin İnternet Kullanımı Ve Bu Konudaki Öğretmen Görüşleri, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 22: 1-8 {2002}*
- Aktaş, M. (2013). Aynı Performans Görevinin Farklı Sayıda Puanlayıcılar Tarafından Üç Farklı Teknikle Puanlanmasından Elde Edilen Puanların Güvenirliklerinin Genellenebilirlik Kuramına Göre İncelenmesi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin Üniversitesi, Mersin*.
- Arıcı, A. F. ve Ungan, S. (2008). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Bazı Yönlerden Değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20, 317-327*.
- Atlı, Ş., Aksüt, M., Atar, G., Yıldız, N. (2007). *Türkçe Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojilerine Yaklaşımı, Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya*.
- Beach, Richard & Friederich, Tom.(2006). "Response to Writing". In Charles. A MacArthur, SteveGrahamJill Fitzgerald (Eds.). *Handbook of Writing Research*. The Guilford Press. New York: pp.222-234.

- Bitchener, J., ve Ferris, D. R. (2012). *Written Corrective Feedback In Second Language Acquisition And Writing*. New York: Routledge.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (17. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları
- Chang, N. (2011). Pre-service teachers' views: How did e-feedback through assessment facilitate their learning? *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, Vol. 11, 2, 16 - 33.
- Chang, N., Watson, .A. B., Bakerson, A. M., Williams, E. E., McGoron, F. X. And Spitzer, B. (2012). Electronic feedback or handwritten feedback: What do undergraduate students prefer and why? *Journal of Teaching and Learning with Technology*, Vol. 1,1, 1 –23.
- Ellis, R. (2009). A typology of written corrective feedback types. *ELT Journal*, 63(2), 97-107.
- Ene, E. ve Upton, T. A. (2014). Learner uptake of teacher electronic feedback in ESL composition. *System*. 46, 80-95.
- Erdemir , N., Bakırcı H., Eyduran E., (2009). Öğretmen Adaylarının Eğitimde Teknolojiyi Kullanabilme Özgüvenlerinin Tespiti, *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, Yıl 6, Sayı 3.
- Goldstein, L. (2004). Questions and answers about teacher written commentary and student revision: Teachers and students working together. *Journal of Second Language Writing*, 13 (31), 63-80.
- Göçer, A. (2011a). Öğrencilerin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Türkçe Öğretmenlerince Değerlendirilmesi Üzerine, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 71-97.
- Göçer, Ali (2010). Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 3 (12), 178-195.
- Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe Ve Yazın Eğitimi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası, 91-95.
- Hamzadayı, E. ve Çetinkaya, G. (2011). Yazılı anlatımı düzenlemede akran dönütleri: dönüt türleri, öğrenci algıları. *AİBU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 147-165.
- Işık Ö. F. (2015). Türkçenin İkinci Dil Olarak Öğretiminde Elektronik Geri Bildirimler Aracılığıyla Yazma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Uygulamalı Bir Çalışma. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale*.
- Karasakaloğlu, N., Saracaloğlu, S., Uça, S. (2011). Türkçe Öğretmenlerinin Teknoloji Tutumları İle Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 26-36.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (22. Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.
- Öğüt, H., Altun, A.A., Sulak, S. A. ve Koçer, H. E. (2004). Bilgisayar Destekli, İnternet Erişimli İnteraktif Eğitim CD' si ile E- Eğitim. *The Turkish Online Journal of Educational Technolog*, 2(4), 67-74.

- Ömür, S. (2009). Geri Bildirim Değerlendirme Rubriğiyle, Genel İzlenimle ve İkili Karşılaştırmalar Yöntemiyle Yapılan Değerlendirmelerin Karşılaştırılması. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.*
- Özkul, S. (2014). Video Inclusive Portfolio (VIP) As A New Form Of Teacher. Feedback in teaching , *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi: Ankara.*
- Tamer, M. (2013). Türkçe Öğretmenlerinin Yazma Eğitimindeki Geri Bildirimleri. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.*
- Turgut, Ö. P., *İnternet Reklâmlarında Tasarım Sorunları: Banner Reklamlar Üzerine Bir İnceleme*, <http://inet.tr.org.tr/inetconf10/bildiri/12.doc>, Erişim Tarihi: 13.02.2018.
- Ülper, H. (2009). Metinlerin Tutarlılık Özelliklerine İlişkin Olarak Öğrencilere Geri Bildirim Sunmada İşbirliği İlkelerinin Kullanımı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2 (8), 422-429.
- Ülper, H. (2011). Öğrencilerin Ürettikleri Taslak Metinlerine Yönelik Geri Bildirim Almaya İlişkin Yeğleyişleri. *Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 11 (22), 280-300.
- Ülper, H. (2012). Taslak Metinlere Öğretmenler Tarafından Sunulan Geri Bildirimlerin Özellikleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 165(37), 121-136.
- Yağcı, A. (2002). İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Dil Bilgisi Öğretiminde Bilgisayar Teknolojisinin Kullanımına Yönelik Uygulamalı Bir Yaklaşım. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.*
- Yalın, H, İ. (2008). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 233.
- Yavuz Erkan, D. (2004). Efficacy of cross- cultural email exchange for enhancing EFL writing: A perspective for tertiary level Turkish EFL learners. *Yayımlanmamış Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.*

Ek-1: Geri Değerlendirme Rubriği

Ana Ölçütler	Alt Ölçütler	Alt Ölçütlerin Davranış Göstergesi			Puan
		İYİ (2 Puan)	ORTA (1 Puan)	KÖTÜ (0 Puan)	
BİÇİM	SAYFA DÜZENİ	Sayfa kenarlıkları, girinti ve çıkıntılar ile ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.	Sayfa kenarlıkları, girinti ve çıkıntılar ile ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Sayfa kenarlıkları, girinti ve çıkıntılar ile ilgili geri bildirim verilmemiştir.	
		Paragraf düzeni (giriş-gelişme-sonuç) ile ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.	Paragraf düzeni (giriş-gelişme-sonuç) ile ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Paragraf düzeni (giriş-gelişme-sonuç) ile ilgili geri bildirim verilmemiştir.	
	YAZIM VE DİLBİLGİSİ	Noktalama işaretleri ile ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.	Noktalama işaretleri ile ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Noktalama işaretleri ile ilgili geri bildirim verilmemiştir.	
		Anlatım bozuklukları ile ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.	Anlatım bozuklukları ile ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Anlatım bozuklukları ile ilgili geri bildirim verilmemiştir.	
		Yazım kuralları ile ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.	Yazım kuralları ile ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Yazım kuralları ile ilgili geri bildirim verilmemiştir.	
	İÇERİK	ANLATIM VE DÜZENLEME	Başlık ve içeriğin uyumu ile ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.	Başlık ve içeriğin uyumu ile ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Başlık ve içeriğin uyumu ile ilgili geri bildirim verilmemiştir.
Cümleler ve paragraflar arasındaki tutarlılık ve bağlantılarla ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.			Cümleler ve paragraflar arasındaki tutarlılık ve bağlantılarla ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Cümleler ve paragraflar arasındaki tutarlılık ve bağlantılarla ilgili geri bildirim verilmemiştir.	
Verilmek istenilen duygu, düşünce veya mesajın bir düzen içerisinde verilmesi ile ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.			Verilmek istenilen duygu, düşünce veya mesajın bir düzen içerisinde verilmesi ile ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Verilmek istenilen duygu, düşünce veya mesajın bir düzen içerisinde verilmesi ile ilgili geri bildirim verilmemiştir.	
Konuya hâkimiyet ve ifade gücü ile ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.			Konuya hâkimiyet ve ifade gücü ile ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Konuya hâkimiyet ve ifade gücü ile ilgili geri bildirim verilmemiştir.	
METİN TÜRÜ	METİN TÜRÜNÜN ELEMENTLERİ	Metin türünün yapısını oluşturan yapılarla ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.	Metin türünün yapısını oluşturan elementlerle ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Metin türünün yapısını oluşturan elementlerle ilgili geri bildirim verilmemiştir.	
		Metin türüne göre kullanılması gereken öğelerle ilgili sorunu ve çözümü gösteren geri bildirim verilmiştir.	Metin türüne göre kullanılması gereken öğelerle ilgili sadece sorunu gösteren geri bildirim verilmiştir.	Metin türüne göre kullanılması gereken öğelerle ilgili geri bildirim verilmemiştir.	
DİL VE ÜSLUP	DEĞERLENDİRİLENİN	Yapıcı ve olumlu bir üslupla geri bildirim verilmiştir.	Yansız bir üslupla geri bildirim verilmiştir.	Yıkıcı ve olumsuz bir üslupla geri bildirim verilmiştir.	